

## УДК 631.6

Золотарьова І. Б., аспірант (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

### ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРИНЦИПИ МЕЛІОРУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**73% сільськогосподарських угідь Львівської області періодично перезволожені, для створення оптимального водного режиму ґрунтів та отримання більшого врожаю застосовують меліоративні системи, які забезпечують двостороннє регулювання водного режиму ґрунтів шляхом скидання надлишкових вод у вологі періоди та зрошення в сухі періоди. Для повного дослідження процесів та змін, які відбуваються в ґрунтах і дренажних водах під час осушення, використовують окремі системи (еталонні), які найповніше характеризують природно-меліоративні умови кожного району зокрема. Повторність провідних показників становить не менше 75%.**

**Ключові слова:** меліорація, перезволожені ґрунти, заболочені ґрунти, дренаж ґрунтових вод, ґрунтові води, вологість ґрунтів, осушувальна система, еталонна система, гідромеліоративна область, гідромеліоративний район, водний режим.

Сільськогосподарські угіддя у Львівській області займають площу 1169,9 тис. га, з них 856 тис. га перезволожено, що становить 73%. Для отримання високих і стійких урожаїв сільськогосподарських культур необхідно створювати оптимальні умови всіх найважливіших для життя рослин факторів зовнішнього середовища: вологи, повітря, тепла та поживних речовин у ґрунті.

Оптимальний водно-повітряний режим ґрунту створюють за допомогою меліоративних заходів, а за допомогою водно-повітряного – поживний і частково тепловий режим. Водний режим ґрунтів забезпечує оптимальні умови для росту сільськогосподарських культур і сприяє прохідності на полях сільськогосподарських машин.

Необхідний водний режим ґрунтів в зоні періодичного надлишкового зволоження створюють лише введенням в дію меліоративних систем, які забезпечують осушення та зволоження ґрунтів, для забезпечення двостороннього регулювання водного режиму ґрунтів шляхом скидання надлишкових вод у вологі періоди та зрошення – в сухі періоди.

Досліджено, що найбільше значення меліорація в сільському господарстві має в період весняного сніготанення. Для проведення сільськогосподарських робіт. Потрібно досягнути оптимальних значень осушення для: продовження періоду вегетації сільськогосподарських культур; забезпечення своєчасного механічного оброблення ґрунтів, посіву та збирання врожаю; створення сприятливішого гідрологічного режиму ґрунтів у не вегетаційний період для ґрунтової флори і фауни, в результаті чого покращується водно-фізичні і агрохімічні властивості ґрунтів. Дренаж, забезпечує інтенсивне осушення перезволожених ґрунтів. Основним періодом для осушення ґрунтів є період весняного паводку, оскільки для отримання високих урожаїв важливе значення має посів сільськогосподарських культур в ранній період. Але ранній посів можна забезпечити лише після інтенсивного дренажу перезволожених полів. При ранньому засіванні культур відповідно продовжується вегетаційний період, а також продуктивніше використовується волога в період вегетації.

Культури, які посіяні в ранні періоди, встигають більше розвинути кореневу систему до того, як настане посуха, і в засушливий період отримують вологу з глибших шарів ґрунту. Початок посіву полів практично не залежить від температури і обумовлюється вологістю ґрунту. Початок посіву може бути встановлений переходом добової температури повітря через 3–5 °С (залежно від культур) при нормальній вологості поля і досягненні суми позитивних температур після танення снігу 40–60 °С [1].

Розвиток агропромислового комплексу потребує досягнення вищих урожаїв, для цього необхідно вивчення оптимальних режимів осушення та зволоження ґрунтів, з врахуванням змінених кліматичних умов на Львівщині та провести інвентаризацію меліоративних систем.

Метою дослідження є вивчення особливостей та принципів меліорування земель Львівської області.

Об'єкт дослідження – гідротехнічне меліорування земель Львівської області.

Предмет дослідження – осушувально-зволожувальні системи Львівської області.

Методи дослідження – теоретичні (ретроспективний аналіз особливостей меліорування земель, аналогії, порівнянь, індуктивно-дедуктивні та ін.)

Вивченням особливостей меліорації в різні періоди займалися Зайдельман Ф.Р., Вознюк С.Т., Козловський Б.І., Рокочинський А.М., Мошинський В.С., Олійник В.С.

У результаті аналізу фондових джерел встановлено, що накопичення запасів ґрунтових вод відбувається завдяки інфільтрації атмосферних опадів і переважає в холодний період року (69%). Витрати запасів ґрунтових вод відбувається переважно завдяки випаровуванню, з них 71% вологи, яка припадає на вегетаційний період. Велика частина випаровування у вегетаційний період обумовлює формування від'ємного балансу ґрунтових вод і пониження їх рівнів. Відтік ґрунтових вод упродовж року відбувається постійно, але з різною інтенсивністю і переважає у вегетаційний період (56% річного) [2, 3].

Встановлено, що дренажем відводиться велика кількість води, зменшення ґрунтових вод відбувається тоді, коли вона не потрібна рослинам. Проте, у вегетаційний період на немеліорованих ґрунтах розхід вологи більший, за рахунок посиленого непродуктивного випаровування. Встановлено, що сумарне випаровування з осушених полів в середньому на 15% менше, чим з не осушуваних [4]. Отже, з неосушених земель вологи випаровується більше саме тоді, коли вона найбільше потрібна. Крім того, на осушених землях поверхневий стік в 2,5–3 рази менший, чим на неосушених. Таким чином, враховуючи випаровування, сумарна величина розхідної частини водного балансу для осушених і неосушених ґрунтів майже не відрізняється, загальний стік малих і середніх водотоків не залежить від ступеня осушення їх басейну [5].

Залежно від природних умов водного живлення заболочених і перезволожених земель застосовуються два основні способи осушувальних гідротехнічних меліорацій: осушення відкритими каналами, які відводять надлишок ґрунтових і поверхневих вод; осушення горизонтальним закритим дренажем, який направлений на прискорення відводу із ґрунту надлишків вологи атмосферних опадів.

Вологість ґрунтів регулюється шляхом випрямлення, заглиблення, розширення і в окремих випадках дамбування русел рік в границях осушених заплавл, перехоплення схилових (делювіальних) вод нагірними каналами, прискорення поверхневого стоку, відтоку інфільтраційних вод і пониження рівня ґрунтових вод відкритою мережею каналів і гончарним дренажем. Стік осушувальних систем не зарегульований. Шлюзування застосовується обмежено.

Відкритою мережею каналів, осушуються заплави всіх головних рік і їх численних приток, від назви яких походять назви систем. А гончарний дренаж є основним способом осушення перезволожених і заболочених земель.

Меліоративні заходи значно змінили водний режим заболочених і перезволожених земель, які скоротили тривалість весняного і літньо-

осіннього паводкового затоплення і понизили глибину залягання ґрунтових вод.

Найбільше на заболочення місцевості впливає насичення ґрунтовими водами.

Природні умови Львівської області характеризуються строкатістю літологічних та ґрунтових відмін, серед яких переважають суглинкові, супіскові та піщані утворення, а також торфовища. У відповідності з їх генетичним типом виділяють водоносні горизонти водно-льодовикових, алювіальних, елювіально-делювіальних і еолово-делювіальних відкладів. На водорозділах і схилах долин зустрічається водоносний горизонт типу сезонної верховодки, який має локальне розповсюдження. В результаті дослідження природних умов області з метою гідрогеолого-меліоративного районування виконані типізація боліт і перезволожених земель за умовами їх водного живлення та типізація гідрогеологічних умов. Переважає три типи водного живлення боліт і перезволожених земель: атмосферне, ґрунтове, паводкове.

За умовами меліоративного стану заболочених і перезволожених земель, живлення і дренажу ґрунтових вод територію Львівської області поділяють на області. Область характеризується чітко відокремленими геолого-структурними особливостями, що формують подібні гідрогеологічні умови перезволожених земель. В межах кожної області виділені райони. Характерною особливістю району є однорідність геолого-геоморфологічної будови, літологічного складу порід, які зумовлюють тип водного живлення земель, умови формування поверхневих і ґрунтових вод, глибину залягання ґрунтових вод.

На Львівщині виділено такі гідрогеолого-меліоративні області: Волинсько-Подільська височина, Мале Полісся, Подільська височина, Передкарпатська височина та Карпати. У межах областей гідрогеологічні умови, а відповідно болотоутворення і перезволоження земель відмінні між собою.

Волинсько-Подільська височина займає північну частину Волинсько-Подільської плити. Рельєф області виражений полого-хвилястим плато [2]. У межах Волинської височини заболочені території поширені переважно на низьких терасах долин рік Західний Буг. Нижні тераси заливаються повеневими водами рік, що сприяє їх заболоченню. Рівневий режим ґрунтових вод на низьких терасах зв'язаний з гідрологічним режимом рік. На вододільних ділянках плато глибина залягання рівня ґрунтових вод переважно залягає на глибині нижче 10 м. На території Волинсько-Подільської височини знаходиться один гідрогеолого-меліоративний район Надбузька низовина, на якому розміщені

4 меліоративні системи: Спасівська, Нижньобузька, Гатківська та Новоукраїнська (табл. 1).

На основі геологічного розміщення та даних Держводагентства України нами уточнена карта-схема розміщення меліоративних систем Львівщини на гідрогеолого-меліоративних областях. Всі системи позначені числами, які зазначені в таблиця характеристик гідрогеолого-меліоративних областей.

Таблиця 1

Характеристика осушуваних систем Волино-Подільської височини (Львівська область)

Гідрогеолого-меліоративний район	Осушна система		Площа системи, га	
			загальна	з них гончарним дренажем
Надбузька низовина	95*	Спасівська	2490	455
	94	Нижньобузька	3450	2428,6
	96	Гатківська	1615	639,8
	97	Новоукраїнська	2818	1354,9

\*- № меліоративної системи на карті.

Мале Полісся розташоване в межах двох тектонічних зон. Його східна частина знаходиться на південно-західному схилі Українського кристалічного масиву; західна частина відповідає найбільше заглибленій частині схилу – Львівському прогину. У формуванні сучасного рельєфу Малого Полісся велику роль відіграло дніпровське зледеніння, а також широко розвинута гідрографічна мережа. В області поширені такі генетичні типи четвертинних відкладів: водно льодовиковий, алювіальний, алювіально-озерний, болотний, еоловий, еолово-делювіальний та елювіо-делювіальний [2]. На більшій частині вододільних плато водно льодовикові відклади розмиті й перевідкладені подальшими ерозійно-аккумулятивними процесами. Основним джерелом водного живлення боліт і перезволожених земель у цій області є атмосферні опади, паводкові води і підземні води крейдових відкладів, які виклинюються в бортах долин рік і обводнюють тиллові ділянки терас, сприяючи їх заболочуванню. Мале Полісся поділено на 3 гідрогеолого-меліоративні райони: зандрово-алювіальна рівнина Рати, Буго-Стирська рівнина, Грядове Побужжя. В районі зандрово-алювіальної рівнини розміщено 17 меліоративних систем, на Буго-Стирській рівнині розміщено 27 меліоративних систем, у районі Грядового Побужжя розміщено 10 систем (табл. 2).

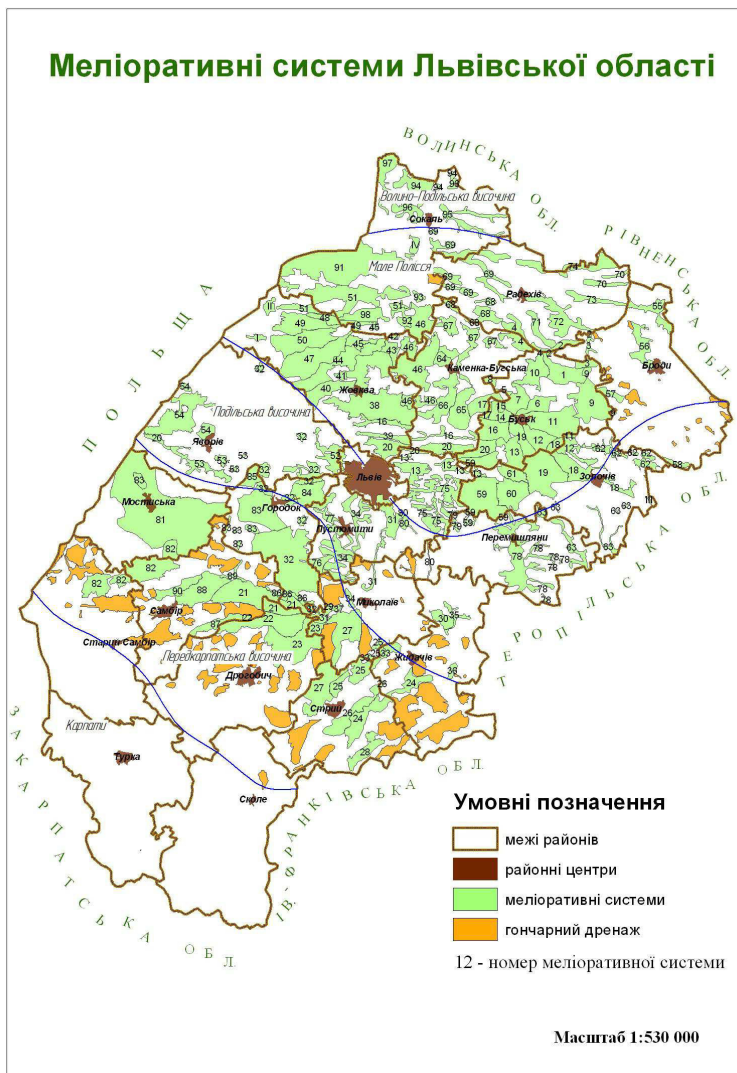


Рис. 1. Карта-схема розміщення меліоративних систем Львівської області

Таблиця 2

Характеристика осушених систем Малеого Полісся (Львівська область)

Гідрогеолого-меліоративний район	Осушна система		Площа системи, га	
			загальна	з них гончарним дренажем
1	2		2	4
Зандрово-алювіальна рівнина Рати	91	Солокійська	16216	5562,7
	41	Жовківська	356	209,4
	42	Станіславська	702	314,4
	43	Боянецька	1624	992,2
	44	Деревенківська	4747	1881,8
	45	Бутинська	3124	818,1
	46	Желдецька	16387	9466,6
	49	«Рата»	5246	1330,8
	51	«Болотня»	12243	4189,3
	64	«Батючка»	1892	1377,9
	66	Кам'янська	4405	3169,9
	67	Середньобузька	5826	3724,6
	92	В. Мостівська	1344	662,7
	93	Сілецька	414	-
	98	«Рацитня»		
	Буго-Стирська рівнина	I **	«Видра»	352
III		Стрипська	134	22,8
IV		Борятинська	496	450,3
56		Болодурська	3869	534,4
1		Верхів'я р. Пустої	3154	1690,3
2		Радоставська	2087	572,7
3		Верхня Стирська	4445	466,5
4		Березівська	2562	976,7
5		Волицько-Деревлянська	1270	196,8
6		Рокитнянська	2817	1519,3
7	Побужано-Яблунівська	2695	1416,8	
8	Соколянська	461	301,8	
9	Покровська	4594	1734,5	
10	Чанижська	2924	707,9	

продовження табл. 1

1	2	2	4	
	11	Слотвинська	6387	3488,6
	12	Буг-Золочівська	4392	1501,7
	14	Ріпнівська	1497	563,7
	15	Ракобутська	191	-
	17	Стрептівська	1238	763,5
	55	Слонівська	2506	22,4
	57	Заболотцівська	1331	795,3
	58	«В'ятима»	452	123,2
	65	Горпинська	4848	3412,7
	68	Холоївська	3838	2524
	69	Білостоцька	9387	4679
	70	Лощівська	980	422,7
	71	Майданівська	1899	1075,8
	72	Острівська	4857	1212,1
73	«Рудка»	804	285,7	
74	Судилівська	2543	1384,5	
Грядове По- бужжя	39	Недільчинська	1767	656,5
	13	Полтвинська	12154	6637,7
	16	Думненська	3896	1837,3
	19	Гологірська	7453	4611,5
	20	Яричівська	7339	3253,9
	59	Куровицька	5254	3119,6
	60	Яхторівська	2947	1897,7
	61	Глинянська	2505	1559,9
	75	Білківська	8903	4823,6
79	Звенигородська	633	237,8	

\*\*- внутрігосподарські системи

Подільська височина охоплює південну частину Волино-Подільської плити в межах лівобережних приток Дністра. Височина неоднорідна за своєю природою. Північно-західна частина – Розточчя зайнята басейном ріки Верещиця, розчленована багаточисленними, часто глибокими долинами рік і є сильно горбистою. З сходу з ними межує Опілля – горбиста рівнина, яка розчленована ріками Зубра, Луг, Гнила Липа, Нараївка, Золота Липа. Вони мають глибокі долини з широкою заплавою і пологими схилами. Ріки, які перетинають Подільське плато, розчленовують його на ряд, витягнутих у меридіальному напрямку, окремих масивів. Четвертинні відклади поширені майже



скрізь. Представлені відкладами воднольодовикового, алювіального, озерного, еолово-делювіального, еолового і болотного генезисів [2]. Подільська височина поділена на 3 гідрогеолого-меліоративні райони: Розточчя, Опілля, Львівське Плато. В районі Розточчя розміщено 11 меліоративних систем: Домажирська, Скв. Сопошинська, Баландівська, «Біла», Міщанська, Ретичинська, В. Ставчанська, Шклівська, «Теличка», Волицька, Сілезька. В районі Опілля – 7 систем: «Гнила Липа», Золочівська, Суходольська, Бібрська, Бортниківська, Верхньо-Бузька, «Золота Липа». В районі Львівське Плато – 4 меліоративні системи: Ставчанська, «Зубра», Щиренька, Давидівська.

Таблиця 3

Характеристика осушених систем Подільської височини  
(Львівська область)

Гідрогеолого-меліоративний район	Осушна система		Площа системи, га	
			загальна	з них гончарним дренажем
Розточчя	52	Домажирська	2369	878,9
	38	Скв. Сопошинська	9860	4808,3
	40	Баландівська	2681	1307,7
	47	«Біла»	7431	2712,1
	48	Волицька	747	379,5
	50	«Мощанка»	5078	1786,6
	54	«Ретичин»	6699	3958,1
	84	В. Ставчанська	2635	1832,5
	85	Шклівська	1274	800,4
	II	«Теличка»	148	93,2
Опілля	78	«Гнила Липа»	4961	3203,4
	18	Золочівська	3616	1844,3
	30	Суходольська	1533	1033,9
	35	Бібрська	701	188,2
	36	Бортниківська	555	185,5
	62	Верхньобузька	1906	608,7
	63	«Золота Липа»	4397	2916,6
Львівське Плато	77	Ставчанська	4525	2273,4
	31	«Зубра»	5619	3075,2
	34	Щирецька	7563	5293,4
	80	Давидівська	895	558,1

Передкарпатська височина характеризується чергуванням мисовитягнутих до долин річок Дністра і Пруту підвищених межиріч, плоскохвилястих алювіальних терас з широкими долинами і котловинами, які в районі Самбір – Стрий утворюють велику за площею заболочену низовину. Північно-західна частина області в басейнах р.р. Вишня – Верхній Дністер, яка є плоско-хвилястою льодовиковою рівниною. Літологічний склад їх змінюється від галечників до глин, переважають суглинні породи, рідше піски [2]. Наявність у четвертинній товщі порід з високим питомим вмістом глинистих різниць перешкоджає швидкій інфільтрації атмосферних опадів і сприяє заболоченню і перезволоженню території. Передкарпатська височина поділена на 4 гідрогеолого-меліоративні райони: Сансько-Дністровська рівнина, Верхньо-Передністровське Передкарпаття, Середнє Передкарпаття та Надсянська рівнина Передкарпаття. В районі Сансько-Дністровської рівнини розміщено 2 меліоративних системи, у районі Верхньо-Передністровського Передкарпаття розміщено 10 меліоративних систем, у Середньому Передкарпатті розміщено 7 меліоративних систем, у Надсянській рівнині Передкарпаття – 3 меліоративні системи (табл. 4).

Таким чином, встановлено, що на території Львівської області налічується 102 осушувально-зволожувальні системи, надлишок вологи з ґрунтів дренажними відводиться в річки.

Для одержання комплексної інформації про меліоративний стан осушених земель вибрано еталонні системи-пункти фонового моніторингу. Еталонні системи характеризуються однаковими з даними природними умовами кліматичними характеристиками, причинами заболочування та джерелами водного живлення, ґрунтово-ботанічними, гідрогеолого-меліоративними особливостями, а також методами і способами меліорації, господарським використанням території. Спостереження та дослідження меліоративних об'єктів сконцентровані на спеціальних спостережних пунктах (еталонних системах). Типовість системи визначена на підставі репрезентативності – повторність провідних показників становить не менше 75%. Кожна еталонна система являє собою замкнутий, чітко окреслений водозбір площею, що становить від 2 до 16% від гідрогеолого-меліоративного району, який вона характеризує [6].

На території Львівської області нараховується 11 гідрогеолого-меліоративних районів, з кожного з них вибрано по одній еталонній системі [6]. Еталонні системи вибрано на основі поєднання природних факторів за допомогою гідрогеолого-меліоративного районування та водогосподарських – шляхом типізації меліоративних систем. Для ха-

рактеристики природно-меліоративних умов західних областей України використана принципова схема гідрогеолого-меліоративного районування за редакцією В.Г. Ткачук (1967 р.) з внесенням змін Козловським Б.І. (1995 р.).

Таблиця 4

Характеристика Передкарпатська височина

Гідрогеолого-меліоративний район	Осушна система		Площа системи, га	
			загальна	з них гончарним дренажем
Сансько-Дністровська рівнина	82	Болозівська	11971	6385,7
	90	«Струга»	2220	1795,4
Верхньо-Предністровське Передкарпаття	22	Бистрицька	8016	4291,2
	21	Тершаківська	13072	1156,1
	23	Тисменицька	11211	6528,1
	32	Верещицька	19062	10953,5
	37	М. Горожанська	479	-
	76	Рудківська	265	22
	86	Мостівська	717	630
	87	В. Бистрицька	2094	1047,1
	88	Дністер-Стрв'язька	5148	2190,3
	89	Долобівська	694	283
Середнє Передкарпаття	26	Жижавська	2590	1245,1
	24	Бережницька	5186	3835,7
	25	Вівненська	4098	2911,1
	27	Нежухівська	12599	5678,8
	28	Сукільська	2633	1956,9
	29	Козюшинська	689	196,4
	33	Кунівська	2019	1772,7
Надсянська рівнина	81	«Вишня»	15991	10585,1
	53	«Щан»	5561	2771,6
	83	Чернявська	6983	4784,9

Осушення земель відбувалося поступово, спочатку в Жидачівському, Стрийському та Жовківському районах Львівської області, пізніше Яворівському, Сокальському районах, а найпізніше в Мотиському, Дрогобицькому, Старосамбірському районах.

Еталонні меліоративні системи Львівщини.

№ з/п	Назва системи	Площа, га		Конструктивні особливості регулювання водного режиму системи	Введення в експлуатацію
		загальна	з гончарним дренажем		
1.	Болозівська	11971	6385,7	двостороннього регулювання	1985-1986 р.
2.	Бистрицька	5922	4291,9	одностороннього регулювання	1986 р.
3.	«Гнила Липа»	4961	3203,4	одностороннього регулювання	1972 р.
4.	Ставчанська	4525	2273,4	одностороннього регулювання	1970 р.
5.	Жижавська	2623	1245,1	одностороннього регулювання	1960 р.
6.	Домажирська	2468	878,9	одностороннього регулювання	1970 р.
7.	«Солокія»	16216	5562,7	двостороннього регулювання	1972 р.
8.	Спасівська	2490	455,0	одностороннього регулювання	1968 р.
9.	Недільчинська	1767	656,5	двостороннього регулювання	1961 р.
10	Болодурська	3869	534,4	двостороннього регулювання	1968 р.
11	«Вишня»	15991	10585,1	одностороннього регулювання	1970 р.

Дослідження на еталонних системах організовані таким чином, щоб найповніше характеризували природно-меліоративні умови кожного району зокрема, при виборі еталонних систем особливу увагу надавалось їх репрезентивності, що визначає можливість екстраполяції одержаних матеріалів (з врахуванням зони аерації та особливостей рівневого режиму ґрунтових вод) на весь район. Це досягається на основі одержаних характеристик кореляційних зв'язків між значеннями еталонної системи та групою систем. Встановлено, що еталонні системи поєднують природні та меліоративні умови: ґрунти, літологічний склад

порід зони аерації, гідрогеологічні та геоморфологічні умови, умови водного живлення земель, перелік меліоративних заходів, меліоративний стан осушуваних земель, господарське використання меліоративної території, за ознакою опосередкованих чи переважаючих значень для району [6]. В залежності від порядку таксономічних одиниць вибрано відповідні комплекси показників. Крім того, при виборі врахована наявна інформація про водний режим, водний баланс, стан осушної мережі і ступінь меліоративного впливу на природне середовище.

На еталонних меліоративних системах необхідно і надалі проводити дослідження, для визначення, які системи можна продовжувати експлуатувати для сільського господарства, які виводити з експлуатації з даних систем.

Таким чином, меліорація на Львівщині здійснюється в 4 гідрогеолого-меліоративних областях, 11 гідрогеолого-меліоративних районах, 102 меліоративними системами. Станом на 1 січня 2014 року осушується 513,2 тис. га земель, в тому числі 390,1 тис. га гончарним дренажем. Це 60% від 856 тис.га зволжених земель. Для аналізу ефективності осушення ґрунтів та оцінки агро-меліоративного стану ґрунтів вибрані еталонні системи.

1. Свікліс П. Б. Гидротехника и мелиорация Латвийской ССР / П. Б. Свікліс. – Елгава, 1968. 2. Козловський Б. І. Меліоративний стан осушувальних земель західних областей України / Б. І. Козловський. – Львів, 2005. 3. Дирсе А. Водный баланс дренированных почв / А. Дирсе. – Каунас – Норейкишкес : ЛитС-ХА, 1971. 4. Шкинкіс Ц. Н. «Проблемы гидрологии дренажа / Ц. Н. Шкинкіс. – Ленинград, 1974. 5. Мошинської В. С. Методи управління продуктивністю та екологічною стійкістю осушуваних земель за даними моніторингу : автореф. док.дисертації / В. С. Мошинської Київ, 2003. 6. Козловський Б. І. «Наукові основи моніторингу осушених земель / Б. І. Козловський. – Львів, 1995.

Рецензент: д.с.-г.н., професор Клименко М. О. (НУВГП)

---

**Zolotariova I. B., Post-graduate Student** (National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne)

## **FEATURES AND PRINCIPLES OF LAND RECLAMATION OF LVIV REGION**

**73% of arable land of Lviv region is periodically too wet. Ameliorative systems providing double-acting water regime regulation of soils by means of surplus water discharge in humid periods and irrigation in**

dry periods are used in order to create optimum water regime of soils and to receive rich harvests. To wholly investigate processes and changes taking place in soils and drainage waters during amelioration certain systems (standard) are used that fully characterize natural-ameliorative conditions of a separate area in particular. Repetition of key indicators comprises not less than 75%.

**Keywords:** amelioration, periodically wet soils, waterlogged soils, drainage of ground water, ground water, soil humidity, drainage system, standard system, hydro-ameliorative region, hydro-ameliorative district, water regime.

---

**Золотарева И. Б., аспирант** (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

## **ОСОБЕННОСТИ И ПРИНЦИПЫ МЕЛИОРИРОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬ ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ**

73% сельскохозяйственных угодий Львовской области периодически переувлажненные, для создания оптимального водного режима почв и получения большего урожая применяют мелиоративные системы, которые обеспечивают двустороннее регулирование водного режима почв путем сброса избыточных вод в влажные периоды и орошения в сухие периоды. Для полного исследования процессов и изменений, которые происходят в почвах и дренажных водах во время осушения, используют отдельные системы (эталонные), которые наиболее полно характеризуют природно-мелиоративные условия каждого района в частности. Повторность ведущих показателей составляет не менее 75%.

**Ключевые слова:** мелиорация, переувлажненные почвы, заболоченные почвы, дренаж грунтовых вод, грунтовые воды, влажность почв, осушительная система, эталонная система, гидромелиоративная область, гидромелиоративный район, водный режим.

---